

УДК 37.011.3–051:373.3:81'24(4)

DOI: 10.31652/3041-2439-2026-6-6

Європейський досвід формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти

Наталія Франчук

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна

Анотація. У статті здійснено комплексний теоретичний аналіз європейського досвіду формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти та окреслено можливості його адаптації й імплементації в умовах Нової української школи. Актуальність дослідження зумовлена сучасними освітніми викликами, пов'язаними з цифровізацією освітнього процесу, тривалим дистанційним навчанням, зниженням рівня живого спілкування між учнями та потребою у формуванні ключових компетентностей XXI століття. У роботі розкрито сутність поняття «комунікативна компетентність» як інтегрованої здатності особистості ефективно взаємодіяти з іншими, логічно й послідовно висловлювати власні думки, брати участь у діалозі та полілозі, дотримуватися культури мовлення та співпрацювати в колективі. Проаналізовано наукові підходи європейських дослідників до структури комунікативної компетентності та її основних компонентів. Особливу увагу приділено сучасним європейським освітнім практикам, серед яких open-air classrooms, сторітелінг, Story Cubes, LEGO-технології, полімовний театр, технологія «Щоденні 5», використання «Кубика Блума», робота з коміксами, інтерактивні та проєктні методи навчання. Визначено їхній вплив на розвиток мовленнєвої активності, критичного мислення, творчості, соціальної взаємодії та емоційного інтелекту молодших школярів.

У статті висвітлено передовий педагогічний досвід учительки початкових класів КЗ «Вінницький ліцей №35» Юлії Карпенко щодо імплементації європейських методик у практику початкової освіти, зокрема застосування методів «Fishbone», «Jigsaw», «Шість мислячих капелюхів» та «Larbook» прийомів. Доведено, що систематичне використання інтерактивних, діяльнісних і творчих підходів забезпечує ефективне формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти, сприяє розвитку навичок співпраці, уміння аргументовано висловлювати власну позицію, брати участь у дискусії та успішно соціалізуватися в сучасному суспільстві.

Ключові слова: комунікативна компетентність, здобувачі початкової освіти, європейський досвід.

UDC 37.011.3–051:373.3:81'24(4)

DOI: 10.31652/3041-2439-2026-6-6

European experience in developing communicative competence among primary education students

Nataliia Franchuk

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnitsia, Ukraine

Abstract. This article presents a comprehensive theoretical analysis of European practices in developing communicative competence among primary school pupils and outlines the possibilities for adapting and implementing these practices within the context of the New Ukrainian School. The relevance of the study stems from contemporary educational challenges linked to the digitalisation of the educational process, prolonged distance learning, a decline in face-to-face communication among pupils, and the need to develop key competences for the 21st century. The paper explores the essence of the concept of ‘communicative competence’ as an individual’s integrated ability to interact effectively with others, express their own thoughts logically and coherently, participate in dialogue and polylogue, adhere to the norms of speech, and collaborate within a group. The paper analyses the scientific approaches of European researchers to the structure of communicative competence and its main components. Particular attention is paid to contemporary European educational practices, including open-air classrooms, storytelling, Story Cubes, LEGO technology, multilingual theatre, the «Daily 5» method, the use of «Bloom’s Cube», working with comics, and interactive and project-based teaching methods. Their impact on the development of speech activity, critical thinking, creativity, social interaction and emotional intelligence in primary school pupils is identified.

This article highlights the innovative teaching practices of Yulia Karpenko, a primary school teacher at Vinnitsia Lyceum №35, regarding the implementation of European teaching methods in primary education, specifically the use of the «Fishbone», «Jigsaw», «Six Thinking Hats» and «Lapbook» techniques. It has been demonstrated that the systematic use of interactive, activity-based and creative approaches ensures the effective development of communicative competence in primary school pupils, promotes the development of cooperation skills, the ability to express one’s own position in a reasoned manner, to participate in discussions and to socialise successfully in modern society.

Keywords: communicative competence, primary school pupils, European experience.

Постановка проблеми. Сучасні освітні виклики, зокрема тривале дистанційне навчання та активна цифровізація освітнього середовища, суттєво впливають на розвиток мовленнєвих і комунікативних умінь здобувачів початкової освіти. Учням важко висловлювати власну думку, дискутувати, взаємодіяти в групі, їм простіше працювати з гаджетами, відповідаючи на питання короткими фразами чи смайлами. Учителю початкової школи важко сформувати комунікативну компетентність (навчити дітей логічно та послідовно продукувати думки, уживати засоби художньої виразності в мовленні, працювати разом, активно підтримуючи діалог чи вести власний монолог). Особливої актуальності питання формування комунікативної компетентності учнів початкової школи набуло в країнах Європи, де напрацьовано значний досвід. Європейські освітні системи пропонують широкий спектр ефективних форм, методів і прийомів роботи, спрямованих на розвиток навичок спілкування, ведення етичної бесіди чи дискусії. Використання європейських практик в українських школах сприятиме вдосконаленню педагогічного інструментарію вчителя, урізноманітненню освітнього процесу та створенню умов для індивідуального компетентнісного розвитку кожного учня.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти перебуває в центрі уваги науковців, методистів та педагогів-практиків. Питання мовленнєвого розвитку дитини, культури спілкування та формування вмінь взаємодіяти з іншими досліджували ще представники класичної педагогіки: Я. Коменський, Й. Песталоцці, Ф. Фребель,

М. Монтессорі. Ці науковці наголошували на необхідності активної взаємодії дитини з навколишнім середовищем та збагачення її мовлення. У європейській педагогічній традиції важливого значення набуло впровадження гуманістичного та компетентнісного підходів до освіти. У другій половині ХХ століття проблема комунікативної компетентності стала предметом дослідження зарубіжних учених (Т. Барахона, Д. Гаймс, К. Діас, М. Канале, А. Кандіаз, А. Матос, Ф. Ліл, М. Чаура, Дж. Франко, М. Свейн), які обґрунтували структуру комунікативної компетентності та визначили її основні компоненти.

Сучасні європейські дослідження акцентують увагу на формуванні комунікативної компетентності як однієї з ключових компетентностей ХХІ століття. У документах Ради Європи та Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти (CEFR) наголошено на необхідності розвитку в учнів уміння спілкуватися, працювати в команді, критично мислити та використовувати мовлення в реальних життєвих ситуаціях. Українські науковці також активно досліджують проблему формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти. Теоретичні та методичні аспекти цього питання висвітлено в працях І. Большакової, М. Вашуленка, С. Дубовик, О. Савченко, К. Пономарьової, С. Романюк та інших дослідників. У своїх роботах вони підкреслюють важливість розвитку мовленнєвої активності, уміння вести діалог, співпрацювати та висловлювати власну думку в процесі навчання.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та проаналізувати європейський досвід формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти, особливості його імплементації в українську школу. У науковій спільноті поняття «компетентність» немає єдиного трактування, однак переважно його розглядають як результат навчання та виховання, що виявляється в здатності

оперувати набутими знаннями в практичній діяльності, розв'язувати проблемні ситуації та ціннісно переосмислювати набутий досвід.

Активно досліджували особливості компетентнісного зростання особистості зарубіжні науковці. Так, у Кембріджському онлайн словнику знаходимо пояснення поняття «компетентності» як «здатності виконувати будь-яку справу на високому рівні» [6]. У педагогічній конституції Європи наголошено на компетентнісному становленні особистостей. У документі визначено низку компетентностей, що необхідні для успіху та утвердження в соціумі, зокрема наголошено на комунікативній компетентності [2, с. 111]. Рекомендації Європарламенту та Ради Європи підкреслюють важливість компетентнісного зростання особистості впродовж життя, основними компетентностями вважаються ті, що необхідні для утвердження в суспільстві, всебічного розвитку, успішного працевлаштування [8]. Європейські науковці (А. Кандіаз, Ф. Ліл, Т. Барахона, М. Чаура, А. Матос, Дж. Франко, К. Діас) стверджують, що «компетентність набувається особистістю упродовж життя, вона полягає в здатності опановувати необхідні знання, перед цим детально аналізуючи інформаційне поле, переосмислювати отриману інформацію, набуваючи практичних умінь, ціннісно ставитися до здобутих навичок, постійно удосконалюватися, саморозвиватися у відповідній галузі» [7]. М. Свайн, М. Канале виокремлюють такі мовні компетентності:

-граматична компетентність (визначає рівень та обсяг засвоєння знань з мови, особливості правопису, синтаксичної побудови речень, звуковимови, конструювання мовного тексту тощо);

стимулює використання набутих знань, практичних умінь та навичок у повсякденному мовленні особистості, у різних соціальних сферах (магазині, транспорті, театрі, бібліотеці, школі тощо);

-мовна компетентність (здатність набуті знання чітко та логічно структурувати, грамотно вибудовувати своє мовлення, правильно включатися в діалог, використовуючи як засоби виразності, так і синтаксичні конструкції);

-стратегічна компетентність полягає в здатності налагоджувати комунікативні зв'язки, використовуючи різні засоби вербального та невербального мовлення, будувати конструктивний діалог чи полілог, спираючись на власний досвід і навички, а за потреби – компенсувати недостатній рівень мовленнєвих умінь співбесідника [12, с. 42].

На нашу думку, комунікативна компетентність здобувачів початкової освіти є важливою складовою гармонійного розвитку особистості та передбачає здатність дитини ефективно спілкуватися з оточенням, висловлювати власні думки, слухати співрозмовника, ставити запитання та взаємодіяти в різних життєвих ситуаціях. У процесі навчання молодші школярі вчать користуватися мовними засобами відповідно до ситуації спілкування, працювати в парі та групі, дотримуватися культури мовлення й поважати думку інших.

На сьогодні в європейських країнах напрацьовано значний практичний досвід формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти. Освітні системи Фінляндії, Польщі, Німеччини, Великої Британії та інших країн активно впроваджують інтерактивні технології, ігрові методики, STEM-освіту, проєктне навчання та цифрові інструменти, що сприяють розвитку мовленнєвих умінь, критичного мислення та соціальної взаємодії учнів. Вивчення й адаптація європейського досвіду є важливими

-соціолінгвістична компетентність для модернізації української початкової освіти

та вдосконалення процесу формування комунікативної компетентності молодших школярів.

Після пандемії COVID-19 у європейських школах особливої популярності набули open-air classrooms, які передбачають те, що педагог з учнями працює на свіжому повітрі. Усі уроки, за виключенням тих, що потребують необхідного обладнання, проводяться на вулиці. Наприклад, уроки літератури, мови проводять під відкритим небом. На таких заняттях природне довкілля стає базою для збагачення лексичного запасу дитини, розвитку навичок її усного мовлення, налагодження спільної комунікації, розвитку зв'язного мовлення. Так, на уроках літературного читання здобувачі початкової освіти можуть спостерігати за довіллям, називати різні об'єкти природи, складати речення про них, невеликі діалоги чи монологи, придумувати різні види текстів тощо, підбираючи засоби художньої виразності до кожного природничого об'єкта). Учні вправляються в складанні загадок, скоромовок, власних віршів, сенканів тощо. Вони згадують, у якому літературному творі зустрічали назви тих чи тих об'єктів природи, складають казки та оповідання про них [11].

Ефективно на формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти впливає використання прийомів сторітелінгу. Європейські науковці виокремлюють кілька видів історій, що використовуються для роботи зі сторітелінгом: це *сімейні історії* (розповіді про родичів, батьків, друзів, сімейні оповідки, історії про предків, що передаються з покоління в покоління); *культурні історії* (відомості про митців тієї чи тієї країни, про звичаї та традиції різних держав, розповіді про відомих історичних постатей, яскраві реальні події минулого); *дружні історії* (історії про пригоди,

випробування, вірних друзів, взаємодопомогу та підтримку); *особисті історії* (розповіді з власного життя або фантазування про майбутнє, вигадані подорожі, зустрічі тощо); *міфи та легенди* [3].

Для того щоб допомогти здобувачам початкової освіти швидше придумати власну історію, наштовхнути їх на оригінальну думку, багато європейських педагогів використовують «Storycubes». На початку роботи вчителі пропонують учням один раз кинути будь-який кубик на вибір і скласти невелику розповідь з інтригуючим сюжетом за зображенням на грані, що випала. Після того, як школярі навчилися складати історії за одним зображенням, можна пропонувати їм двічі чи тричі кидати кубик, отримуючи нових героїв для власних історій. Завдання учнів полягатиме в тому, щоб скласти історію, поєднавши кілька різних зображень, часто не пов'язаних між собою за змістом.

Під час формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти європейські педагоги стають взірцем наслідування для кожного учня, реалізуючи прийом шедоуінгу. Шедоуінг (від англ. shadow) полягає в тому, що учень спостерігає за діями вчителя, наслідує його «як тінь» та набуває необхідного досвіду в різних видах діяльності (наприклад, змальовує малюнок, робить аплікацію за алгоритмом, що задає педагог, конструє із цеглинок LEGO) тощо [4].

Активізації процесу формування комунікативної компетентності учнів початкової школи сприяє комплекс завдань, пов'язаних зі створенням коміксів. Під час роботи над коміксом європейські педагоги пропонують учням набір картинок, які здобувачі початкової освіти мають логічно розмістити та на їх основі скласти розповідь. У своїх інтерпретаціях учні можуть по-різному складати картинки для своїх історій. Ще однією цікавою ідеєю в роботі з коміксом є «вилучення» вчителем однієї з картинок. За

таких умов молодші школярі мають самостійно відтворити відсутній елемент, а також придумати початок, середину або завершення коміксу.

Активно на формування комунікативної компетентності учнів впливає робота з LEGO, оскільки учні відчувають себе справжніми творцями: вони експериментують, фантазують і створюють власні унікальні моделі. Завдяки великій кількості варіантів і комбінацій такі ігри тривалий час залишаються цікавими. На уроках здобувачі початкової освіти із захопленням конструюють будиночки для казкових героїв, космічні станції, ракети, фантастичних істот та улюблених персонажів. Спільна діяльність у процесі конструювання сприяє формуванню комунікативної компетентності: учні вчать висловлювати власні думки, обговорювати ідеї, домовлятися, ставити запитання, працювати в команді та презентувати результати своєї роботи однокласникам [10].

У сучасній початковій школі популярним є використання освітньої технології «Щоденні 5». Ідеї цієї технології вперше було опубліковано в 2006 році Г. Буше та Дж. Мозер («The Daily 5: Fostering Literacy Independence in the Elementary Grades»). Суть технології полягає у вивченні сюжету літературного твору, визначенні його основної ідеї, переказуванні змісту прочитаного та продумуванні можливого завершення твору чи подальшої долі його героїв через кілька років. Основними компонентами технології «Щоденні 5» є: читання для себе, читання для когось, письмо для себе, робота зі словами, слухання [9]. Прийом «Щоденні 5» є ефективним інструментом формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти, оскільки створює умови

та їхньої самостійної взаємодії. Виконуючи щоденні види діяльності, молодші школярі постійно практикують навички усного й писемного мовлення, вчать висловлювати власні думки, ставити запитання, слухати співрозмовника та аргументувати відповіді. Особливо важливим є те, що під час парної та групової роботи діти навчаються співпрацювати, домовлятися, дотримуватися правил спілкування та поважати думку інших. На уроках української мови та літературного читання технологія «Щоденні 5» допомагає створити природне мовне середовище, у якому учні активно використовують нову лексику, мовленнєві конструкції та розвивають упевненість у спілкуванні іноземною мовою. Цей прийом сприяє розвитку самостійності, відповідальності та позитивної мотивації до навчання, що є важливими складниками комунікативної компетентності молодших школярів.

Ще одним ефективним прийомом для розвитку комунікативної компетентності молодших школярів є використання «Кубика Блума» під час роботи над казками європейських авторів. Завдяки запитанням різного рівня складності учні вчать аналізувати зміст твору, висловлювати власні думки, аргументувати відповіді та брати участь у дискусії. Наприклад, за казкою Шарля Перро «Червона Шапочка» можна запропонувати такі запитання та завдання:

- «Назви» – назви головних героїв казки; місце, де відбувалися події; предмети, які Червона Шапочка несла бабусі;
- «Чому» – чому мама попросила Червону Шапочку не звертати з дороги; чому дівчинка повірила Вовкові; чому Вовк зміг обдурити бабусю?;
- «Придумай» – придумамай інший кінець казки; як Червона Шапочка могла уникнути небезпеки; нову пригоду для героїв;
- «Поясни» – поясни, чому не можна довіряти

для активного мовленнєвого розвитку учнів незнайомцям; чому важливо слухати поради

дорослих; як потрібно поводитися в небезпечних ситуаціях;

-«Запропонуй» – запропонуй правила безпечної поведінки для дітей; поради для Червоної Шапочки та її друзів;

-«Поділися» – поділися своїми враженнями від казки; розкажи, який герой тобі сподобався найбільше й чому; які

У європейських школах часто практикують використання полімовного театру. Він дозволяє активно включити молодших школярів у комунікацію, розвивати навички усного мовлення тощо. Під час підготовки полімовних постановок учні створюють власні сценарії, самостійно добирають грим і костюми. Водночас молодші школярі, окрім навичок української комунікації, розвивають і вміння іншомовного спілкування. Полімовний театр дозволяє подолати внутрішні перепони, навчитися ораторському мистецтву, вільно спілкуватися на публіці, навчитися виразному орфоепічному мовленню, логічно та послідовно висловлювати свої думки, творчо переосмислювати дійсність, інтелектуально зростати та інтерпретувати все в усному й писемному мовленні.

Аналіз європейського досвіду засвідчує, що молодші школярі часто беруть участь у різних проєктах. Наприклад, учениці школи Bowdon Preparatory School (Великобританія) у проєкті «Чарівна казка» досліджують саксонські народні казки, складають їх продовження. На початку роботи школярки разом з педагогом виготовляють книгу, прикрашають її, а протягом двох тижнів кожна учениця по черзі бере книгу додому та пише в ній продовження однієї з відомих

висновки ти зробив після прочитання твору.

Використання «Кубика Блума» під час аналізу літературних творів сприяє активному розвитку мовлення, критичного мислення, уміння вести діалог і формулювати власну позицію, що є важливими складовими комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти.

саксонських казок. Учениці беруть участь у постановці власних спектаклів, долучаються до складання сценаріїв, виготовлення декорацій, музичного оформлення тощо, вони самостійно проводять репетиції. Також дівчата виготовляють театральні афіші та квитки на власні спектаклі [5].

У ході дослідження ми вивчили передовий педагогічний досвід формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти вчительки початкових класів КЗ «Вінницький лицей №35 ВМР» Юлії Карпенко. Педагогиня успішно трансформувала традиційне освітнє середовище, інтегрувавши до нього низку прогресивних європейських практик. Учителька використовує прийом «Fishbone» як на уроках літературного читання (під час аналізу вчинків персонажів чи конфліктних ситуацій у творах), так і в межах інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Візуальна схема «риб'ячого скелета» дозволяє учням чітко розмежовувати поняття: у «голові» фіксується ключова проблема, на верхніх «кісточках» учні формулюють причини її виникнення, на нижніх – наводять конкретні текстові або життєві факти-підтвердження, а у «хвості» – самостійно викристалізують спільний висновок. Такий підхід допомагає подолати хаотичність дитячого мовлення, навчає логіці, аргументації та послідовності

висловлювань.

Реалізація кооперативного методу «Jigsaw» у практиці педагогині дозволяє повністю усунути пасивність учнів під час роботи з великим обсягом текстової інформації. Спочатку розподіляючи здобувачів початкової освіти на «домашні» групи, у яких кожен опрацьовує окрему частину матеріалу, а згодом делегуючи їх до «експертних» груп для обговорення та детального аналізу свого фрагмента, Юлія Карпенко створює умови, за яких школяреві необхідно переосмислити почуту інформацію та трансформувати її у власне монологічне висловлювання. Повертаючись до «домашнього» кола, кожен учень виступає в ролі ретранслятора знань. На думку вчительки, така діяльність стимулює розвиток соціолінгвістичної гнучкості та відповідальності за спільний комунікативний результат.

Методологічна цінність системи Едварда де Боно «Шість мислячих капелюхів» у досвіді педагогині використовується в етизації та структуруванні мовленнєвого полілогу. Змінюючи кольорові капелюхи, молодші школярі вчаться дивитися на об'єкт дискусії під різними кутами зору: білий колір спрямовує їх на пошук сухих фактів, червоний – дозволяє легітимно вербалізувати власні емоції, чорний та жовтий – розвивають критичність та оптимізм відповідно, зелений – стимулює креативне проєктування, а синій – підсумовує бесіду, що мінімізує ризики виникнення міжособистісних конфліктів у класі та формує культуру толерантного спілкування.

Юлія Карпенко також використовує довготривалу проєктну діяльність з виготовлення «Larbooks», що виступає дієвим інтегратором усного й писемного

мовлення. Створюючи рухомі елементи, важливо створювати доброзичливу атмосферу

кишеньки та інформаційні картки, учні перебувають у ситуації безперервного мовленнєвого обміну. Вони вчаться домовлятися, розподіляти обов'язки, лаконічно записувати тези та, що найважливіше, публічно презентувати свій командний продукт, розвиваючи первинні ораторські здібності.

Узагальнюючи передовий педагогічний досвід Юлії Карпенко, можна стверджувати, що синергія традиційних завдань Нової української школи та інноваційних європейських прийомів дозволяє створити збагачене, комунікативно-орієнтоване середовище. Систематичність використання зазначеного інструментарію забезпечує поступовий перехід здобувачів початкової освіти від репродуктивного мовлення до самостійного, критично осмисленого та діалогічно зрілого спілкування, що є надійним підґрунтям для їхньої подальшої успішної соціалізації.

Висновки. Отже, можна стверджувати, що європейський досвід характеризується різноманіттям форм, методів і прийомів, які забезпечують ефективне формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти. Значна частина українських педагогів уже інтегрує ці підходи в освітню практику. Ми рекомендуємо всім учителям початкової школи використовувати європейський досвід, що ґрунтується на інтерактивному, діяльнісному та творчому підходах до навчання: активно впроваджувати сторітелінг, роботу з коміксами, Story Cubes, LEGO-технології, полімовний театр, технологію «Щоденні 5», «Кубик Блума», а також проводити уроки на свіжому повітрі (open-air classrooms) для ефективного формування комунікативної компетентності молодших школярів. Такі прийоми роботи сприяють розвитку зв'язного мовлення, уміння висловлювати власні думки, слухати співрозмовника, працювати в парі та групі, брати участь у діалозі й дискусії. Учителю

спілкування, залучати здобувачів початкової освіти до творчих мовленнєвих ситуацій, використовувати рольові ігри, проєктну діяльність та інтерактивні вправи, що допоможе підвищити мовленнєву

активність учнів, сформувати культуру спілкування та розвинути критичне мислення відповідно до сучасних вимог Нової української школи.

Список використаних джерел

1. Любчак Л., Стахова І. Формування комунікативної компетентності молодших школярів сучасними засобами зорової наочності. *NewInception*. 2026. № 3-4 (21-22). С. 79-87. DOI: <https://doi.org/10.58407/NI.25.3-4.7>
2. Педагогічна Конституція Європи. *Вища освіта України*. 2013. С. 111-116. URL: <https://surl.lu/udfzj> (дата звернення: 27.01.2026).
3. Сторітелінг. URL: <https://eduhub.in.ua/news/storiteling-pravila-tehniki-korisni-materiali-ta-poradi> (дата звернення: 28.01.2026).
4. Шедоуінг. URL: https://www.facebook.com/wtechukraine/posts/647827752_502243/ (дата звернення: 27.01.2026).
5. Bowdon Preparatory School (BPS). URL: <https://www.bowdonprep.org.uk/school-life/facilities/> (дата звернення: 26.01.2026).
6. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (дата звернення: 24.01.2026).
7. Candeias A., Leal F., Barahona H., Charrua M., Matos A., Franco G., Dias C. The relationships between social intelligence, social competence and abstract intelligence – a study of validity with portuguese gifted and non gifted children URL: <https://www.redalyc.org/pdf/3498/349832320016.pdf> (дата звернення: 27.01.2026).
8. Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning (Text with EEA relevance) (2018/C 189/01). URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)) дата звернення: 25.01.2026).
9. Daily five. URL: <https://levelupreader.net/intl/sample-lessons/daily-five/> (дата звернення: 25.01.2026).
10. Interesting Way to Language Mastery with LEGO® Education. URL: <https://knowledge-hub.com/2024/08/10/interesting-way-to-language-mastery-with-lego-education/> (дата звернення: 25.01.2026).
11. School Design: Open Air Classrooms Boost Learning, Health, and Wellbeing. URL : <https://www.nanawall.com/blog/school-design-open-air-classrooms-boost-learning-health-wellbeing> (дата звернення: 25.01.2026).
12. Swain M., Canale M. Theoretical basis of communicative approaches in the process of teaching a second foreign language: applied linguistics. Oxford: Oxford University, 2002. P. 42-47.

References

1. Liubchak, L., & Stakhova, I. (2026). Formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti molodshykh shkoliariv suchasnymy zasobamy zorovoi naochnosti [Developing communicative competence in elementary school students using modern visual aids]. *NewInception*, 3-4 (21-22), 79-87. Retrieved from: <https://doi.org/10.58407/NI.25.3-4.7> [in Ukrainian].
2. Pedagogichna Konstytutsiia Yevropy [The Pedagogical Constitution of Europe]. (2013). *Vyshcha osvita Ukrainy – Higher education in Ukraine*, 111-116. Retrieved from: <https://surl.lu/udfzj> [in Ukrainian].

3. *Storitelinh* [Storytelling]. Retrieved from: <https://eduhub.in.ua/news/storiteling-pravila-tehniki-korisni-materiali-ta-poradi> [in Ukrainian].
4. *Shedouinh* [Shadowing]. Retrieved from: <https://www.facebook.com/wtechukraine/posts/647827752502243/> [in Ukrainian].
5. *Bowdon Preparatory School (BPS)*. Retrieved from: <https://www.bowdonprep.org.uk/school-life/facilities/> [in English].
6. *Cambridge Dictionary*. Retrieved from: <https://dictionary.cambridge.org/> [in English].
7. Candeias, A., Leal, F., Barahona, H., Charrua, M., Matos, A., Franco, G., & Dias, C. The relationships between social intelligence, social competence and abstract intelligence – a study of validity with portuguese gifted and non gifted children. Retrieved from: <https://www.redalyc.org/pdf/3498/349832320016.pdf> ([in English].
8. *Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning (Text with EEA relevance)* (2018/C 189/01). Retrieved from: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)) [in English].
9. *Daily five*. Retrieved from: <https://levelupreader.net/intl/sample-lessons/daily-five/> [in English].
10. *Interesting Way to Language Mastery with LEGO® Education*. Retrieved from: <https://knowledge-hub.com/2024/08/10/interesting-way-to-language-mastery-with-lego-education/> [in English].
11. *School Design: Open Air Classrooms Boost Learning, Health, and Wellbeing*. Retrieved from: <https://www.nanawall.com/blog/school-design-open-air-classrooms-boost-learning-health-wellbeing> [in English].
12. Swain, M., & Canale, M. (2002). *Theoretical basis of communicative approaches in the process of teaching a second foreign language: applied linguistics*. Oxford: Oxford University, 42-47. [in English].

Про автора**Наталія Франчук,**

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-8084-3793>
e-mail: klochko.nata@ukr.net

About the Author**Nataliia Franchuk,**

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Primary Education,
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University,
Vinnytsia, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-8084-3793>
e-mail: klochko.nata@ukr.net

Статтю надіслано до редколегії 29.01.2026 р.

Статтю рекомендовано до друку 22.05.2026 р.

Статтю опубліковано 31.05.2026 р.